

1 Algemene gegevens

1.1	Titel van het project	Opsporen van dierbehandelingsmiddelen en verontreinigende stoffen in voeding en landbouwhuisdieren
1.2	Looptijd van het project	1-9-2020-31-8-2025
1.3	Trefwoorden (maximaal 5)	Handhaving, onderzoeksmethoden, blootstelling, controle, uitscheiding

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.

U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.

- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

<p>3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)</p>	<p>Landbouwhuisdieren zijn dieren die door boeren worden gehouden zoals koeien, vleeskalveren, schapen, geiten, varkens, kippen en paarden. Deze dieren kunnen bedoeld of onbedoeld ongewenste stoffen binnenkrijgen (diergeneesmiddelen, giftige stoffen uit het milieu) die daarna misschien in de voedselketen terechtkomen. Bij het bedoeld toedienen van ongewenste stoffen kan het gaan om behandeling met illegale middelen. Illegale behandelingen zijn behandelingen die volgende Europese regelgeving niet zijn toegestaan. Ze kunnen bestaan uit het geven van niet toegelaten stoffen zoals groeihormonen of niet toegelaten antibiotica, middelen die op een andere manier worden gegeven dan waar ze voor zijn geregistreerd, of middelen die niet voor een bepaalde diersoort zijn geregistreerd. Je kunt dan denken aan anabole steroïden om de groei te bevorderen bij kalveren, of antibiotica die in de EU niet toegelaten zijn. Ook kunnen er stoffen worden gegeven op een oneigenlijke manier. Bijvoorbeeld antibiotica die via het drinkwater moeten worden toegediend, via een spray in de stal verspreiden. Of middelen die alleen geregistreerd zijn voor koeien, ook aan kippen geven. Informatie over deze illegale behandelingen krijgen we van de NVWA die hierop controleert. Doel van de proeven is dan ook om onderzoeksmethoden te ontwikkelen waarmee illegaal gebruik kan worden opgespoord. Volgens de wet moet er op de aanwezigheid van dit soort stoffen in dierlijke producten worden gecontroleerd in verband met de veiligheid van onze voeding. Om die stoffen te kunnen opsporen moeten we onderzoeksmethoden gebruiken die in de Europese wet zijn vastgelegd. Verder is het belangrijk te weten hoe deze stoffen zich verspreiden in het dier en in welke weefsels de stoffen kunnen zitten. Om dit te kunnen achterhalen moeten we de praktijk nabootsen en daarvoor hebben we dieren nodig. Dit kun je zien als een soort politie-onderzoek naar gebruik van verboden middelen bij landbouwhuisdieren. Met de gevraagde dierproeven worden deze doelen behaald.</p>
--	--

<p>3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?</p>	<p>Deze dierproeven leiden tot verbeterde controlemethoden voor het opsporen van ongewenste stoffen in dieren en voeding. En dit draagt bij aan de voedselveiligheid. We kunnen met dit onderzoek ook achterhalen welke weefsels het meest geschikt zijn om te onderzoeken.</p>
--	---

3.3	Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Vleeskuikens 1200 Leghennen (inclusief ouderdieren en kalkoenen) 400 Vleeskalveren 190 Volwassen schapen en geiten 100 Jonge kleine herkauwers 150 Runderen 140 Varkens 190 Paarden en pony's 80
3.4	Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Voor onderzoek wordt o.a. urine, mest, haar, veren en soms bloed verzameld. Deze handelingen geven licht ongerief. Na afloop van de proef worden de landbouwhuisdieren gedood. Dit om ook organen te kunnen onderzoeken op resten van de stoffen en om te kijken of de gebruikte stoffen afwijkingen in organen geven.
3.5	Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	De proeven met landbouwhuisdieren leveren licht ongerief.
3.6	Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De dieren worden na afloop gedood op een geschikte methode zoals beschreven in ANNEX IV van de Europese Richtlijn 2010/63. De landbouwhuisdieren worden gedood om de organen te kunnen onderzoeken om kennis te vergaren of de gebruikte stoffen leiden tot afwijkingen in organen. Bij sommige uitscheidingsproeven bij melkvee en paarden kunnen de dieren blijven leven.

4 Drie V's

4.1	Vervanging Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	Om te onderzoeken wat stoffen doen bij landbouwhuisdieren, en hoe deze stoffen worden uitgescheiden moeten dierstudies worden uitgevoerd. Ook om te bepalen waar in het dier deze stoffen terug te vinden zijn.
-----	--	---

<p>4.2 Vermindering Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.</p>	<p>Per stof wordt het minimale aantal dieren vastgesteld om betrouwbare resultaten te verkrijgen. Daarbij spelen natuurlijke variatie, ervaring en statistische methoden een rol.</p>
<p>4.3 Verfijning Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.</p>	<p>De diersoorten worden gekozen zoals dat ook in de praktijk gebeurt. De keuze voor de landbouwdieren is gebaseerd op de soms illegale behandelingen van deze dieren. Zo nodig worden dieren lokaal verdoofd. Als het wat betreft de proef mogelijk is worden dieren op bedding en in groepen gehouden, en is er afleidingsmateriaal aanwezig.</p>
<p>4.4 Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.</p>	<p>De landbouwhuisdieren worden net zoals in de veehouderij praktijk gehouden. Als dat mogelijk is in groepen, anders met meer dieren in dezelfde ruimte zodat ze elkaar kunnen ruiken en horen. Als het wat betreft de proefopzet mogelijk is worden dieren op bedding gehouden en is er afleidingsmateriaal aanwezig. Als dat mogelijk is worden dieren op de proef-locatie gedood om stress door vervoer te voorkomen.</p>

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum	29 januari 2021
Beoordeling achteraf	Nee
Andere opmerkingen	Nee